

γραφή παρασύρει και αυτήν την κ. Μίχα εις τὸ λάθος *ταρίχου* (γρ. *ταρίχους*) (σελ. 115), ἐνώ εις 4 ἀκριβῶς γραμμὰς κατωτέρω ὑπάρχει τὸ ὀρθὸν *ταρίχους*. Μάλιστα εις τὴν σελ. 118 γράφει *οἱ τάριχοι* καὶ *τοὺς τारीχους* (!). Ἡ ἴδια ἀσυνέπεια ὑπάρχει καὶ εις τὴν σελ. 119.

Σελ. 127: ΤΗΘΕΑ: γρ. τὸ *τῆθος* (γεν. *τῆθεος*).

Δ) Ὁρθογραφία

Σελ. 26: πληγούρι: γρ. *πλιγούρι* (βλ. λ. εις τὸ *Ἐτυμ. Λεξ. τῆς Κοιν. Νεοελλ.* τοῦ Ν. Ἀνδριώτη, ὅπου *πνιγούρι* <*πνίγω*), ἐξ οὗ καὶ τὸ Τουρκικὸν *burgur*, ἀπ' ὅπου κατόπιν τὸ Ἑλληνικὸν (ἀντιδάνειον) *μουλγούρι* (Κρήτη).

Σελ. 51: μύλους: γρ. *μυλλούς*.

Σελ. 70: σελάχι: γρ. *σελάχι*· ἦτοι σελάχια.

Σελ. 103: Σμάριδες: γρ. *Σμαρίδες*.

Σελ. 142 καὶ 146: σπλάχνα: γρ. *σπλάγγνα*.

Ε) Λεκτικὰ

Σελ. 67: στὰ τραπέζια τους: τὸ «τους» δὲν χρειάζεται.

Σελ. 106: τὸ γνωστὸ στοὺς Νεοέλληνες φαγγρί: Διερωτῶμαι ἂν ἡ συγγραφεὺς ἀνήκη εις τοὺς Νεοέλληνας (!). Θὰ τὴν πείραζε νὰ γράψη: *σὲ μᾶς* (;)

Σελ. 136: ἡ λ. *ἔσχαται* ἐρμηνεύεται ἀπὸ τὴν συγγραφέα «ὄρεινὰ ἀκραῖα σημεῖα»

ἽΟχι βεβαίως· *ἔσχαται* εἶναι «τὰ σύνορα χώρας τινὸς» (*LSK*).

Σελ. 142: ἦταν τὰ κατ' ἐξοχὴν: νὰ διαγραφῆ τὸ ἄρθρον.

Σελ. 169: τὸ ἐπαινεῖ... τὴ θεωρεῖ: νὰ διαγραφοῦν τὰ ἄρθρα.

Τὰ λάθη καὶ αἱ ἀτέλεια πού ἐσημείωσα ἀνωτέρω εἶναι, ὡς εἶπον ἐν ἀρχῇ, ἐνδεικτικά. Τὸ κρινόμενον ἐδῶ βιβλίον ἔχει πολὺ περισσότερα, πρᾶγμα πού μαρτυρεῖ βιασύνην ἐκ μέρους τῆς συγγραφέως καὶ ἀδιαφορίαν, εἰ μὴ ἄγνοιαν, ἐκ μέρους τῆς ἐποπτείας. Εἶναι φυσικὸν ὁ νέος ἐπιστήμων νὰ βιάζεται, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν του ὅτι αἱ ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι μᾶς ἀκολουθοῦν εις δλην μας τὴν σταδιοδρομίαν καὶ συχνὰ γίνονται ἐπιζήμιοι διὰ τὴν προαγωγὴν μας. Τὸ βιβλίον τῆς κ. Μίχα μὲ τὰ τόσα λάθη καὶ τὰς τόσας ἐλλείψεις νομίζω ὅτι εἶναι ἀνάξιον νὰ φέροι τὴν σφραγίδα τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ. ΜΑΝΔΗΛΑΡΑΣ

Νικολάου Ἀντ. Μασουρίδη, Ἀπεκρυστογράφησεν ὁ Ventris τὴν Γραμμικὴν Β; Ἀθῆναι 1984 σσ. 53.

Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ν.Α. Μασουρίδη, γνωστοῦ καὶ ἀπὸ ἄλλας μελέτας, ὅπως τὴν τιτλοφορουμένην «Ἡ Μινωικὴ Γραφή εις τὰ πινακίδας τῆς Πύλου» (Ἀθῆναι 1976), διαιρεῖται εις ὀκτῶ κεφάλαια:

Εἰς τὸ I («Ἡ Γραμμικὴ Γραφή Β» σσ. 9-10), πού ἐπέχει θέσιν εἰσαγωγῆς, ὁ σ. ἐν συντομίᾳ ἀλλὰ καὶ μὲ σαφήνειαν ἐνημερώνει τὸν (μὴ εἰδικὸν) ἀναγνώστην περὶ τῆς Γραμμικῆς Γραφῆς Β καὶ συγχρόνως διατυπώνει τὰς ἐπιφυλάξεις του σχετικὰ μὲ τὴν ὀρθότητα τῆς ἀποκρυπτογραφήσεως τῆς ἐν λόγῳ γραφῆς ὑπὸ τοῦ Ventris.

Εἰς τὸ II («Ἡ Alice Kober καὶ ἡ θεωρία τῆς «ἐσχάρας» σσ. 10-14) ὁ σ. ἀναφέρεται εἰς τὴν συμβολὴν τῆς ἀμερικανίδος φιλόλογου Alice Kober διὰ τὴν ἀποκρυπτογράφησιν τῆς Γραμμικῆς Β καὶ περιγράφει τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον κατηρτίσθη ὑπ' αὐτῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ ὑπὸ τοῦ Ventris ἡ καλουμένη «ἐσχάρα».

Εἰς τὸ III («Αἱ τροποποιήσεις τῆς ἐσχάρας τοῦ Ventris» σσ. 14-20) ὁ σ. ἀναφέρεται εἰς τὰς ἀλλεπαλλήλους τροποποιήσεις, πού ὑπέστη ἡ ἐσχάρα τοῦ Ventris μέχρι τῆς ὀριστικῆς διαμορφώσεώς της.

Εἰς τὸ IV («Ἡ φωνοδότησις τῆς ἐσχάρας» σσ. 20-30) ὁ σ. κρίνει —καὶ ἐπικρίνει— τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Ventris ἔδωσε φωνητικὴν ἀξίαν εἰς τὰ σύμβολα τῆς Γραμμικῆς γραφῆς Β. Ὁ σ. καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι: «Ἡ ἐκκίνησις ὑπῆρξεν ἐσφαλμένη καὶ ἡ ἀπώλεια τοῦ προσανατολισμοῦ μέσα εἰς τὸν σκοτεινὸν λαβύρινθον τῆς ἀποκρυπτογραφήσεως ἦτο ἀναπόφευκτος». Εἰς τὸ V («Ἡ ἐσχάρα τοῦ Ventris εἰς τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν της» σσ. 30-32) ὁ σ. δέχεται ὅτι ἡ ἀποκρυπτογράφησις τοῦ Ventris «... πρέπει ἀσφαλῶς ἐν μέρει τουλάχιστον νὰ ἔχη ἀπολήξει εἰς ὀρθὰ συμπεράσματα».

Εἰς τὸ VI («Κριτικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ πινακίδων, αἱ ὁποῖαι ἀνεγνώσθησαν κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ Ventris σσ. 32-50) ὁ σ. κρίνει τὴν ὀρθότητα τῆς ἐρμηνείας μιᾶς σειρᾶς πινακίδων μὲ βάσιν τὴν ἀποκρυπτογράφησιν τοῦ Ventris «ἀποφεύγων», ὅπως ὁ ἴδιος σημειοῖ (σ. 32), «νὰ ὑπεισέλθῃ εἰς τὴν ἔρευναν ζητημάτων γλωσσολογικῶν καὶ φιλολογικῶν».

Εἰς τὸ VII («Ἀποκρυπτογραφηθῆ ἡ Γραμμικὴ Β ὑπὸ τοῦ Ventris;» σσ. 50-52) ὁ σ. ὑποστηρίζει, ἐπικαλούμενος καὶ τὴν γνώμην τῆς Emily Vermeule, «ὅτι ὁ Ventris ἐπέτυχε μερικὴν μόνον ἀποκρυπτογράφησιν τῆς γραμμικῆς Β».

Εἰς τὸ VIII («Σκέψεις ἐπὶ τῆς ἀποκρυπτογραφήσεως» σσ. 52-53) ὁ σ. εἰσηγεῖται «νέαν μέθοδον προσεγγίσεως τῆς γραμμικῆς Β», τὴν ὁποῖαν καὶ διὰ βραχέων περιγράφει.

Ὁ γράφων, καὶ μετὰ τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ κ. Μασουρίδη, κρίνων ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων, θεωρεῖ ὀρθὴν τὴν ἀποκρυπτογράφησιν τοῦ Ventris, διότι δι' αὐτῆς καθίσταται «δυνατὴ ἡ ἀνάγνωσις ὄχι ἀπλῶς μεμονωμένων λέξεων, ἀλλὰ κειμένων λογικῶς διηρθωμένων, κατὰ τοὺς γραμματικούς καὶ συντακτικούς κανόνας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν δλην δομὴν τῶν πινακίδων, τὰ τυχόν ὑπάρχοντα ἰδεογράμματα καὶ ἄλλας συναφεῖς ἀντικειμενικὰς ἐνδείξεις (ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα κλπ.)». Εἶναι αὐταὶ αἱ προϋποθέσεις, τὰς ὁποίας πολὺ ὀρθῶς ὁ κ. Μασουρίδης θέτει, διὰ νὰ θεωρηθῇ μία μέθοδος ἀποκρυπτογραφήσεως τῆς γραμμικῆς Β ἐξ ὀλοκλήρου ἐπιτυχοῦσα. Μὲ τὴν ἀποκρυπτογράφησιν τοῦ Ventris τοῦτο, κατὰ τὴν γνώμην μου, συμβαίνει.

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ